

עפ"ת (חיפה) 32463-04-24 - גסיב עואודה, נ' מדינת-ישראל

עפ"ת (חיפה) 32463-04-24 - גסיב עואודה, נ' מדינת-ישראל, פרקליטות מחוז חיפהמחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 32463-04-24

גסיב עואודה,

נגד

מדינת-ישראל, פרקליטות מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[10.06.2024]

בפני כבוד השופט מאזן דאוד

ב"כ המערער - עו"ד תומר גונן

ב"כ המשיבה - עו"ד אביה בן יאיר מפרקליטות מחוז חיפה - פלילי

פסק דין

1. לפניי ערעור על הכרעת הדין, מיום 14.2.24, שניתנה על ידי בית משפט לתעבורה בעכו (כב' השופטת אסתר טפטה

גרדי), בתיק פ"ל 10677-06-20 (להלן: "בימ"ש קמא").

רקע וההליכים:

2. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 6.5.20 המערער נהג ברכבו כאשר הודע לו כי הוא פסול מנהיגה בתיק מספר 2074-01-18, ע"י בימ"ש השלום לתעבורה בנצרת, מיום 11.12.18, למשך חודשיים, בנוכחותו

והמערער הפקיד רישיון הנהיגה ביום 22.3.20. עוד נטען כי המערער נהג ברכבו ללא ביטוח תקף.

3. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש],

התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), וכן עבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי,

התשל"ל-1970.

4. ביום 26.4.22 הגיש המערער בקשה לביטול כתב האישום, בשל הגנה מן הצדק, לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ); במסגרת הבקשה צוין כי במועד האירוע נעצר המערער בחשד לעבירות של נהיגה בפסילה והחזקת סם לצריכה עצמית ולאחר האירוע קיבל המערער הודעה מטעם המשיבה בדבר החלטה שלא להעמידו לדין ושם צוין כי החקירה שנפתחה בעניינו, בעבירות של החזקת סם ונהיגה בפסילה, הסתיימה והתיק נסגר במשטרה. ביום 7.6.22 החליט בימ"ש קמא לדחות את בקשת המערער לביטול כתב האישום, תוך קביעה כי גם אם נפל פגם בעצם ההודעה על סגירת התיק שכללה אף את האישום בתעבורה, הרי עוצמתו הנה נמוכה ואין בו כדי לגרום לפגיעה בצדק באופן שיש בו כדי להוביל לביטול כתב האישום. בשולי הדברים ציין בימ"ש קמא כי לא ברור מדוע טענה מקדמית זו הועלתה בשיהוי כה רב.
5. ביום 14.7.22, הקבוע להקראה, כפר המערער בעובדות כתב האישום וטען כי רישיונו הועבר לסנגור לצורך הפקדה עובר לדיון בבימ"ש נצרת אך עורך דינו הפקיד את הרישיון באיחור מבלי שהודיע לו.
6. ביום 3.5.23, שהיה קבוע לשמיעת ראיות, ביקש המערער, באמצעות סנגורו החדש - עו"ד ענבתאווי, לחזור בו מהכפירה ולהודות בעובדות כתב האישום, ללא הרשעה, על מנת שיוכל לצרף את התיק דנן לתיק ת"ד 11493-02-22 המתנהל בבית משפט השלום בנצרת [להלן: "התיק האחר"]. המשיבה לא התנגדה ובלבד שהתיק יצורף בהזדמנות הראשונה לתיק האחר. בימ"ש קמא התיר חזרת המערער מכפירתו תוך קביעה כי המערער לא יורשע על מנת שיוכל לצרף התיק לתיק האחר. בימ"ש קמא ציין כי ככל שהתיק לא יצורף במועד ייקבע התיק בהקדם לטיעונים לעונש.
7. במקביל, בתיק האחר, ביום 13.9.23, הודה המערער בעובדות כתב האישום בתיק האחר וכן הודה בעובדות כתב האישום בתיק דנן, לאחר שצורף ע"י בימ"ש לתעבורה בנצרת אשר הרשיע את המערער על פי הודאתו בעבירות המיוחסות לו בתיק האחר ובתיק המצורף והפנה את המערער לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו בטרם הטיעונים לעונש. בהמשך, ביום 13.12.23 הודיעו הצדדים שהגיעו להסדר טיעון בתיק האחר, במסגרתו בוטל צירוף תיק דנן, המערער הורשע בתיק האחר והדיון נדחה לטיעונים לעונש.
8. ביום 17.12.23 הגיש המערער "בקשה מוסכמת לחזרה מהודיה", בתיק דנן, במסגרתה טען כי הודעת בא כוחו החדש של המערער להודות בכתב האישום נעשתה במטרה אחת ויחידה והיא צירופו של תיק דנן לתיק האחר שהתנהל בבית המשפט בנצרת, אך התיק האחר הסתיים ללא צירוף תיק זה, ולאחר שהמשיבה נתנה הסכמתה לחזרת המערער מהודייתו בתיק דנן. לכן ביקש לחזור בו מהודאתו ולהשיב את התיק לשמיעת ראיות, תוך שצוין כי עסקינן בהודאה טכנית. ביום 31.12.23 דחה בימ"ש קמא את בקשת המערער לחזרה מהודאה תוך קביעה כי לא נמצאו נימוקים מיוחדים שיש בהם כדי לאפשר חזרתו של המערער מהודאתו.
9. ביום 14.2.24 הרשיע בימ"ש קמא את המערער על סמך הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום בתיק דנן ולאחר ששמע את טיעוני הצדדים לעונש הטיל על המערער 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; 9 חודשי פסילה בפועל; 6 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים; קנס בסך 1,500 ₪; חתימה על התחייבות כספית בסך 2,500 ₪. טענות הצדדים:

10. המערער מיקד את הערעור בשתי טענות עיקריות: הטענה הראשונה, הינה ביטול כתב האישום, בשל הגנה מן הצדק. לטענת המערער הגשת כתב האישום נגדו לאחר שהתיק נסגר נעשתה בחוסר סמכות ופוגעת באינטרס ההסתמכות שלו ובעקרונות הצדק הטבעי. המערער ציין כי בכדי לפתוח תיק מחדש יש לגלות ראיות חדשות או להגיש ערר ושני דברים אלה לא התקיימו בעניינו. הטענה השנייה עניינה חזרה מהודאה. לטענת המערער, המשיבה, למעשה, הסכימה לבקשת המערער לחזרה מאישום אך הגבילה אותו לצירוף התיק לתיק האחר, דבר שלא עולה בקנה אחד עם הנסיבות. עוד טען כי הבקשה לחזרה מהודאה הוגשה בשלב בו המערער כלל לא הורשע בדין ולפני גזר הדין.
11. אשר על כן, ביקש המערער לקבל את הערעור, לאפשר לו לחזור מהודאתו, לבטל את כתב האישום שלגביו ניתנה החלטת סגירה או לחילופין להחזיר את התיק לבימ"ש קמא לשלב ההוכחות.
12. מנגד, המשיבה סמכה את ידיה על החלטת ביהמ"ש קמא. המשיבה סבורה כי ההודעה שנשלחה למערער על סגירת התיק אינה בבחינת התחייבות שלטונית שלא יוגש כתב אישום מחדש וטענה כי עניינו של המערער אינו חוסה תחת המקרים החריגים שמצדיקים קבלת טענת הגנה מן הצדק. המשיבה ציינה כי תיקון החוק לא ביטל את ההלכה שנקבעה בבית המשפט העליון לפיה כי לתובע יש שיקול דעת לפתוח מחדש את התיק כשיש אינטרס ציבורי חשוב להעמדה לדין ולכן ביקשה לדחות את הערעור על החלטת בימ"ש קמא בעניין ביטול כתב האישום.
13. אשר לחזרה מהודאה, טענה המשיבה כי הסכמת התביעות, הינה הסכמה טכנית ולא מהותית, שבאה על רקע צירוף התיק בלבד. לטענתה, חזר מהודאה נוצרה עקב החלפת ייצוג ושינוי קו הגנה וכי צדק בימ"ש קמא בהחלטתו לדחות את בקשת המערער לחזרה מהודאה.
- דין והכרעה:
14. השאלות המרכזיות בערעור שלפנינו הינן:
- (-) ראשית - האם סגירת תיק החקירה ופתיחתו מחדש נעשו שלא בסמכות, ואם כן האם התנהגות זו של רשות התביעה מובילה לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק;
- (-) שנית - האם שגה בימ"ש קמא בהחלטתו לדחיית בקשת המערער לחזור בו מהודאתו בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום;
- ביטול כתב אישום בשל הגנה מן הצדק;
15. דוקטרינת "הגנה מן הצדק" היא דוקטרינה פסיקתית אשר עם השנים קיבלה עיגון חקיקתי בסעיף 149(10) לחסד"פ: "לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות ובהן -

...

(10) הגשת כתב אישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".
16. לפי הוראות הסעיף ניתן לבטל כתב אישום אשר הגשתו או ניהול ההליך הפלילי בעקבותיו עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. עם זאת, נקבע כי ביטול כתב אישום מטעמי הגנה זו מהווה מהלך קיצוני, המוצדק רק במקרים נדירים ובנסיבות חריגות ביותר - ראו לעניין זה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד בורוביץ, פ"ד נט(6), 776 (2005), שם נקבע כי:

"ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שביטול המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך-כלל יידרש הנאשם להראות שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיוחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל-עיקרן אך המחייבות, ומבססות, בביורור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות. אך נראה כי מצב דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר" - (שם, בעמ' 807).

17. סמכותו של תובע להורות על פתיחת התיק מחדש מכוח סמכותה של רשות מינהלית לשקול מחדש את החלטותיה ולשנותן נדונה כבר בבג"צ 844/86 איתי דותן נגד היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד מא(3) 219 (להלן: "בג"צ דותן"):
"אין חולק, כי בחוק הנ"ל (חסד"פ) אין הוראה מפורשת כלשהי, לפיה מותנית החלטתו של תובע בעניין הגשת כתב האישום, בעקבות החלטה קודמת על סגירת התיק, בכך שהוגש ערר או בתוצאותיו. סמכותו של מי שמטפל בחומר החקירה היא פועל יוצא ממעמדו כתובע, המחוקק קבע אימתי התובע רשאי להחליט על סגירת תיק, והחלטה זו - משמע השלילה של ההליכים - פותחת בפני אדם מוגדר, היינו המתלונן, את הדרך להשיג על החלטה ולהביאה לדיון חוזר... הטיפול והדיון של התובע בתיק חקירה שנסגר בעבר אינם מותנים, על-פי הוראותיו של החוק, בכך שהוגש ערר, וגם אם לא הוגש ערר וגם אם לא ניתן להגיש ערר, מסורות בידי התובע כל הסמכויות שהוקנו לו בחוק לגבי הגשת אישומים.

סמכותו של התובע לגבי חומר החקירה, כסמכותה של כל רשות ציבורית בעלת סמכויות משפטיות, היא הסמכות להתייחס לחומר שלפניו באופן ענייני ולדון בו ולטפל בו על-פי חובתו המשפטית והציבורית, כפי שמתחייב ממהותו של החומר. אם התנהלה חקירה ולא נתגלו ראיות מספיקות והתיק נסגר, אין פירושו של דבר, שאין לפתוח בחקירה מחדש או להגיש כתב-אישום, אם, למשל, מתגלות ראיות חדשות. לשם כך אינו דרוש ערר, היינו הערר אינו תנאי לבדיקתו מחדש של תיק חקירה... מאחר שאין זיקה בין הערר לבין סמכותו של תובע לבדוק מחדש תיק חקירה...זכות הערר נוצרה כדי לתת למתלונן אפשרות להעלות טענות נגד סגירת ההליכים, אשר בהם היה הוא הגורם הפותח. אין לה זיקה לזכותו ולסמכותו של התובע לעיין מחדש בהחלטה שלו או של תובע הכפוף לו ולהורות, בניגוד להחלטה קודמת בדבר סגירה, על הגשת כתב-אישום" - (שם, בעמ' 222-223).

18. הרי אין חולק כי בסמכותו של תובע התעבורה לעיין מחדש בהחלטה קודמת בדבר סגירת התיק ולהורות לפתוח את התיק מחדש ואין להעלות על הדעת כי סמכות זו תהא תלויה או מוגבלת על ידי פנייתו של מתלונן בעניין זה במיוחד במקרנו כאשר הגורם שפתח את תיק החקירה הינו המשטרה ולא מתלונן.
19. זאת ועוד, אין דרישה בחוק לקיומן של נסיבות חדשות ומיוחדות כדי להצדיק פתיחת תיק שנסגר מחדש - ראו לעניין זה בג"צ דותן, שם קבע הנשיא שמגר (כתוארו אז) כי: "כפי שאין למי שחשוד בביצוע עבירה זכות מוקנית לכך שהתיק לא ייפתח מחדש, אם יתגלו עובדות חדשות... כך גם אין לו זכות מוקנית לכך שתיקו לא ייבדק מחדש מבחינת האינטרס הציבורי" - (שם, בעמ' 255).
20. הלכה זו השתרשה בפסיקת בתי המשפט המחוזיים - ראו למשל ע"פ (נצרת) 1197/06 מדינת ישראל נגד אלימלך (24.10.06); ע"פ (ת"א) 545/98 מדינת ישראל נגד פינקלשטיין (30.6.99), שם נאמר כי "אין גם ממש בקביעתו של בימ"ש קמא, לפיה 'צריכות לקום נסיבות חדשות ומיוחדות כדי שהחלטת רשות תשונה מקצה אל קצה'. אין כל דרישה בחוק לקיומן של נסיבות חדשות"
21. למעלה מן הצורך, ניתן להפנות גם להוראות סעיף 15 לחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981, לפיהן הסמכות ליתן "הוראת מינהל" (כהגדרתה בסעיף 3) משמעה גם סמכות לתקן, לשנות או לבטלן.
22. כאן המקום לציין כי סעיף 62 לחסד"פ, שעניינו העמדה לדין וסגירת תיק, מסמיק את התובע להחליט על העמדה לדין על פי הקרטיונים הנקובים בסעיף. התיקונים שחלו בסעיף 62 לחסד"פ, משנת 2010, שהפנה אליהם המערער, עוסקים בגורמים שמאשרים החלטת תובע שלא להעמיד לדין ובגורמים אליהם רשאי מתלונן לערור על החלטה שלא לחקור או שלא להעמיד לדין. המערער אף לא הפנה להוראה הרלוונטית, שלאחר תיקון סעיף 62 שלפיה לטענתו נוסח הסדר שהגדיר את האופן שבו מוגש כתב אישום ו/או נסגר תיק נגד חשוד. כך שבצדק דחה בימ"ש קמא את טענת המערער שאין מקום להישען על בג"צ דותן שניתן טרם התיקון הנ"ל. ההלכה שנקבעה בבג"צ דותן, שרירה, קיימת ומחייבת עד עצם היום הזה.
23. במקרנו, לאחר בחינת תיק החקירה שנסגר בעניינו של המערער אשר ייחס לו חשד לביצוע עבירה של החזקת סמים ועבירה של נהיגה בפסילה, החליטה המשיבה לסגירת התיק שכלל שני האישומים. בהודעה על סגירת התיק שנמסרה למערער צויין שהתביעה רשאית לפתוח מחדש את התיק וכן להחליט על הגשת כתב אישום, כך שהמערער ידע שקיימת אפשרות לפתיחת התיק מחדש. לימים, תובע תעבורה, לאחר שבחן את הראיות, החליט שהאינטרס הציבורי מחייב הגשת כתב אישום בעבירת התעבורה נגד המערער.
24. לאור כל האמור לעיל, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטת בימ"ש קמא אשר דחה את בקשת המערער לביטול כתב האישום. החלטת התובע לפתיחת התיק מחדש רק במישור עבירת התעבורה בשל האינטרס הציבורי אינה עומדת בסתירה לעקרונות הצדק וההגינות המשפטית והמערער לא הוכיח שהגשת כתב האישום פוגעת באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות.
- חזרה מהודאה;
25. מעיון בתיק בימ"ש קמא עולה, כי המערער היה מיוצג בהליך החל מאוקטובר 2020, תחילה הגיש באמצעות סנגורו בקשה לביטול כתב אישום שנדחתה ע"י בימ"ש קמא. במהלך הדיון שהיה קבוע להקראה, כפר המערער בעובדות כתב האישום וטען כי רישונו הועבר לסנגור לצורך הפקדה עובר לדיון בבימ"ש נצרת אך עורך דינו הפקיד את הרישיון באיחור מבלי שהודיע לו. בהמשך, בדיון שהיה קבוע לשמיעת ראיות, ביקש המערער, באמצעות סנגורו החדש, לחזור בו מהכפירה ולהודות בעובדות כתב האישום, ללא הרשעה, על מנת שיוכל לצרף את התיק דנן לתיק אחר. בימ"ש קמא התיר חזרת המערער מכפירתו תוך קביעה כי המערער לא יורשע על מנת שיוכל לצרף התיק לתיק האחר. בימ"ש קמא הדגיש כי ככל שהתיק לא יצורף במועד ייקבע התיק בהקדם לטיעונים לעונש.
26. המערער הגיש "בקשה מוסכמת לחזרה מהודיה" וטען כי הודעת בא כוחו החדש להודות בכתב האישום נעשתה במטרה אחת ויחידה והיא צירופו של תיק דנן לתיק האחר שהתנהל בבית המשפט בנצרת, אך התיק האחר הסתיים ללא צירוף תיק זה, ולאחר שהמשיבה נתנה הסכמתה לחזרת המערער מהודייתו בתיק דנן, לכן ביקש המערער לחזור בו מהודאתו, בקשה שנדחתה ע"י בימ"ש קמא.
27. נשמעו טיעונים לעונש ונקבע מועד למתן גזר הדין, בשלב זה, בית משפט קמא שם לב כי לא הייתה הרשעה בעקבות הודאתו, ולכן ביום 14/2/24 חזר המערער והודה פעם נוספת (עמוד 10 לפרוטוקול שורה 14); הודאה שנמסרה לאחר שבקשת המערער לחזרה מהודאה נדחתה על ידי בית המשפט. בעקבות ההודאה הנוספת מיום 14/2/24 הרשיע בית המשפט את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום ונגזר עונשו.
28. סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "חזרה מהודיה", מורה כך:
"א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות".

חזרה מהודיה טעונה אפוא קבלת היתר לכך מבית המשפט, ומתן היתר זה מותנה בקיומם של "נימוקים מיוחדים", שלא פורטו בלשון החוק. בפסיקה, נקבע, כי מתן היתר שכזה יעשה רק בנסיבות "נדירות וחריגות" וזאת, למשל, כאשר ההודיה ניתנה שלא מאופן חופשי ומרצון, כאשר הנאשם לא הבין את משמעות הודייתו, או כאשר זו לא הושגה כדין מסיבות שונות - ראו לעניין זה ע"פ 6028/13 פלוני נ' מ"י, (20.3.14); כן ראו ע"פ 4988/07 רחמינוב נ' מדינת ישראל (24.6.07), שבו נקבע כי הנסיבות לאישור חזרה מהודיה "שמורות למצבים חריגים כגון מקום בו נפל פגם להודיה מבחינת רצונו החופשי של הנאשם או כאשר חל ליקוי בהבנתו עת משמעותה המלאה של הודאתו". בפסיקה צוין כי טעמים מיוחדים אלו מתקיימים, למשל כאשר הודיה לא ניתנה באופן חופשי ומרצון, כאשר נאשם לא הבין את משמעות הודייתו, וכאשר הודיה הושגה שלא כדין, באופן המצדיק את פסילתה (ע"פ 5763/10 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (3.2.2011)).

29. בבואנו ליישם את ההלכה הנ"ל על המקרה שבפניי, נמצא כי לא מתקיימים "הנימוקים המיוחדים" למתן היתר לחזרת המערער מהודייתו.

30. המערער הודה בעובדות כתב האישום בתיק דנן ביום 3.5.23 ולבקשת הסנגור נמנע בימ"ש קמא מלהרשיע את המערער כדי שיוכל לצרף את התיק לתיק האחר. לאחר שהליך הצירוף לא יצא אל הפועל, ובקשתו לחזרה מהודאה נדחתה, חזר המערער והודה בפעם הנוספת ביום 14/2/24 ועל יסוד הודאה נוספת זו, הורשע המערער בעבירה שיוחסה לו.

31. ההודאה החוזרת מפיו של המערער מלמדת כי מדובר בהודאה שניתנה באופן חופשי ומרצון כשהוא מיוצג, שעה שעמדה בפניו הברירה להפנות את בית המשפט להודאה הקיימת, בחר הוא לעמוד פעם נוספת בפני בית המשפט והודה בשנית בעובדות כתב האישום, דבר שמלמד כי ההודאה במסגרת ההליך היא הודאה מתוך בחירה, רצון חופשי והבנה של משמעות ההודאה.

32. זאת ועוד, בית משפט קמא קבע בהחלטתו מיום 31/12/23 שהמערער הבין היטב את השלכות הודאתו וכי הוא מסר הודאתו מרצונו החופשי, כך גם התרשמותו כי הבקשה לחזרה מהודאה נעשתה על רקע חילופי הסניגורים, קביעה זו היא בגדר קביעה של ממצא עובדתי ומהימנות וכבגון דא לא תתערב ערכאת הערעור אלא במקרים מיוחדים.

33. גישה מקלה יותר עם נאשם הובעה בדעת הרוב בע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה(5) 802, 798 (1991): גם אם הודיית נאשם ניתנה בזמנה מרצונו החופשי, הרי שיש מקום לבחון "מהי הסיבה הכנה והאמתית אשר מביאה את הנאשם לבקש את החזרה מן ההודאה", ואין להכביד על נאשם "שרצונו לחזור בו מהודאה נובע מטעם ענייני וכן, ולא מתוך תמרון פסול". במילים אחרות, לעיתוי הבקשה לחזרה מהודיה ניתן משקל רב, אך המבחן המהותי אשר על-פיו תוכרע בקשת נאשם לחזור בו מהודייתו הוא "מבחן המניע", קרי "האם מדובר ברצון כן ואמיתי מצד הנאשם לחזור בו מהודאת שווא שמסר, ולהוכיח את חפותו, או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית כלשהי. מבחן העיתוי איננו אלא כלי עזר משפטי, לצורך הכרעה במבחן המניע" (ראו: ע"פ 6349/11 שניידר נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (10.6.2013)).

34. במעמד הודאת המערער - בפני בית משפט קמא, וכדי להסיר ספק ציין בימ"ש קמא כי ככל שהתיק לא יצורף במועד, הרי שהתיק ייקבע בהקדם לטיעונים לעונש. כך שהמערער היה מודע לכך, כי אם צירוף התיק לא יצליח הרי התיק יקבע לטיעונים לעונש בעקבות הודאתו. זאת ועוד, במסגרת הדיון בתיק האחר, ביום 13.9.23 ולאחר שהודה המערער הן בעובדות כתב האישום בתיק דנן והן בעובדות כתב האישום בתיק האחר, ניתנה הכרעת דין המרשיעה את המערער בעבירות המיוחסות לו בשני התיקים.

35. המערער היה מיוצג לאור כל ההליכים, טען להגנה מן הצדק, טענותיו לביטול כתב האישום נדחו לאחריה הודה בעובדות כתב האישום. לכל אורך הדרך היה מודע שבמידה והצירוף לא יצלח יקבעו טיעונים לעונש, הצירוף לא צלח, בקשתו לחזור בו מהודאתו, נדחתה, חזר והודה פעם נוספת בפני בית משפט קמא. העיתוי בו הועלתה הבקשה לחזרה מההודאה הראשונה (עיתוי שמעיד על המניע של הבקשה), היה לאחר שהליך הצירוף לא נשא פרי, ונובע משיקול טקטי ולא מהצורך להוכיח חפותו. נקבע בפסיקה, כי שיקולים טקטיים ש"השתבשו", אינם מצדיקים חזרה מהודאה (רע"פ 7705/95, ישראל לונקר נ' מדינת ישראל, (31/12/1995), במקרה זה הודה הנאשם בבית משפט לתעבורה וביקש צירוף תיקים אך משהשתבש הצירוף- ביקש לחזור בו מההודאה ומהצירוף). במקרנו- לאחר שהשתבש הצירוף, החזרה מההודאה בשלב זה, נובעת משיקול טקטי ומניע שאין להתיר אותו.

36. בנוסף, המערער לא הניח כל בסיס לכך שהמשיבה הסכימה לחזרתו מהודאתו בתיק דנן. יתרה מזו, עיון בדיון שבו ביקש הסנגור הקודם לחזור בו מהכפירה בתיק דנן ולהודות בעובדות כתב האישום וכן עיון בהודאת המערער בעובדות כתב האישום בתיק דנן במסגרת הודאתו בעובדות כתב האישום בתיק האחר, טרם בוטל הצירוף, מעלה כי המערער מסר הודאתו מרצונו החופשי והיה מיוצג בשני הדיונים הללו והוא הבין היטב את השלכות הודאתו וכן היה ער להחלטת בימ"ש קמא שניתנה בעקבות הודאתו ובה צוין כי "ככל שהתיק לא יצורף, ההליך יקבע לטיעונים לעונש", כך שלא הייתה מחלוקת באשר לכנות ההודאה, גם אם התיק לא יצורף בסופו של יום.

37. יודגש כי מלבד בקשת הסנגור שכותרתה "בקשה מוסכמת לחזרה מהודאה" ואשר הוגשה הן בתיק דנן והן בתיק האחר, לא הוכיח הסניגור ולא הביא כל אסמכתא לטענתו כי המשיבה נעתרה, בשלב כלשהו, לחזרתו של המערער מהודאתו בתיק דנן. זאת בפרט שהמשיבה בתגובתה לבקשת המערער ציינה כי חזרה מההודאה אפשרית רק לצורך צירוף התיק לתיק הנוסף. מה גם, בדיון שהתנהל בתיק האחר ביום 13.12.23 בעקבות בקשת המערער לחזור מההודאה והסדר טיעון, אין כל זכר לכך כי המשיבה מסכימה לחזרת המערער מהודאתו והצדדים ציינו רק כי הגיעו להסכמה לפיה יבוטל צירוף תיק דנן וכי הם הגיעו להסדר טיעון לפיו המערער יודה בעובדות כתב האישום בתיק האחר בלבד ויוטל עליו ענישה מוסכמת. בעקבות הסכמה זו ניתנה הכרעת דין המרשיעה את המערער בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום בתיק האחר.

38. אשר על כן, סבורני כי לא נפלה כל שגגה בדחיית בקשת המערער לאפשר לו לחזור בו מהודאתו.

39. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על דחיית הערעור.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ד, 10 יוני 2024, בהעדר הצדדים.